

Praktijkillustratie

Bouwstenen voor de Werkplaats Onderwijsonderzoek POINT – jaar 1 Implementatiekaart POINT

Om inzicht te geven in de concretisering van de werkwijze en aanpak binnen de Werkplaats Onderwijsonderzoek POINT, staan hieronder zowel organisatorisch als inhoudelijk de activiteiten uitgewerkt, gevolgd door een aantal succesfactoren.

Vorbereidende activiteiten: organisatorisch

- Concretiseren van de doelen en gewenste uitkomsten uit de projectaanvraag;
- Inrichten van de organisatiestructuur:
  - wat voor type (werk)groepen,
  - welke rol krijgt wie,
  - wat voor soort bijeenkomsten,
  - hoeveel bijeenkomsten,
- Opstellen van een projectplan:
  - geconcretiseerde doelen,
  - (tussen)producten/mijlpalen,
  - planning,
- Jaarplanning met bijeenkomsten/rooster.

Vorbereidende activiteiten: inhoudelijk

- Nagaan wat voor soort materialen en informatie interessant is op basis van de vragen die er liggen vanuit de onderwijspraktijk;
- Verzamelen van (onderzoeks)materialen;
- Verzamelen van literatuur;
- Thematisch ordenen van materialen en literatuur (op website, portal, USB, map).

Overzicht van bijeenkomsten uit jaar 1 van de werkplaats

- Elke maand is er een bijeenkomst van 4 uur;
- De bijeenkomsten vinden plaats op de scholen en op de pabo;
- De bijeenkomsten vinden plaats onder schooltijd; vervanging is geregeld;
- Aan alle bijeenkomsten nemen deel: leerkracht-onderzoekers (1 per school), onderzoekers, pabo-docenten, pabostudenten

- (1 - 4), kwaliteitsmedewerker PO-bestuur en coördinatoren;
- Elke bijeenkomst start met een informele inloop;
- Iedere bijeenkomst is als volgt opgebouwd: presentatie op inhoud door experts, presentatie good-practice door leerkracht-onderzoeker; inzicht in (een stap uit) de onderzoekscyclus, ondersteuning op verdere doordiening gekozen thema en praktijkonderzoek in de eigen onderwijspraktijk; uitwisseling en/of werktijd.

Succesfactoren jaar 1 van de werkplaats

- Maandelijks bijeenkomsten (elkaar fysiek en structureel ontmoeten);
- Bijeenkomsten onder schooltijd plannen;
- Deelname aan de bijeenkomsten door zowel leerkrachten als onderzoekers;
- Aandacht besteden aan het creëren van een gezamenlijke taal;
- Inplannen van begeleide werktijd tijdens de bijeenkomsten van o.a. uitwerking van het praktijkonderzoek dat iedere leerkracht in het 2e jaar uitvoert;
- Verdieping op het thema door experts;
- Good practice door de leerkrachten (deze zijn inspirerend, praktisch en toepasbaar voor andere leerkrachten);

- Betrokkenheid directeuren zodat zij de rol van POINT binnen de school mee kunnen ondersteunen;
- Bewaken van de doorgaande lijn door voorafgaand aan elke bijeenkomst een overleg te plannen met de leden van de projectgroep;
- Twee coördinatoren die de taken kunnen verdelen waardoor kwetsbaarheid wordt verminderd bij uitval;
- Bestuurders en managers HO die nauw betrokken zijn bij de uitwerking, randvoorwaarden en borging van de werkplaats.

—
Tabel 'Activiteiten invulling maandelijkse bijeenkomsten': zie volgende pagina.

Werkplaatsen Onderwijsonderzoek PO

Binnen de pilot Werkplaatsen Onderwijsonderzoek werken basisscholen, hogescholen en universiteiten vanuit een gelijkwaardige positie aan het verbeteren van de kwaliteit van het onderwijs.

Werkwijze POINT Tilburg in beeld

De werkplaats onderwijsonderzoek uit Tilburg draagt de naam POINT (Passend Onderwijs voor Ieder Nieuw Talent) en gaat aan de slag met passend onderwijs – het signaleren en passend begeleiden van (hoog) begaafde leerlingen in de klas.

Praktijkillustraties Werkplaats Onderwijsonderzoek POINT

1. Werkwijze Onderwijswerkplaats PO POINT
2. Presentatieposters onderwijsonderzoek
3. Bouwstenen voor de Werkplaats Onderwijsonderzoek POINT

Over de Pilot Werkplaatsen Onderwijsonderzoek PO

De Pilot Werkplaatsen Onderwijsonderzoek PO, waar drie werkplaatsen onderwijsonderzoek PO deel van uitmaken, loopt van juni 2016 tot en met juni 2018. Via onder andere praktijkillustraties worden aanpakken en ervaringen gedurende de pilot concreet geïllustreerd.

Digitaal

Informatie pilot werkplaatsen onderwijsonderzoek PO:

- www.poraad.nl/factsheet/werkplaatsen-onderwijsonderzoek-po
- www.nro.nl/onderzoeksprojecten/werkplaatsen-onderwijsonderzoek
- www.onderwijswerkplaatsen.nl

	Activiteiten invulling maandelijkse bijeenkomsten	Doel	NB
1	<p>Kick-off bijeenkomst POINT</p> <ul style="list-style-type: none"> • presentatie doelen en thema's werkplaats • inhoudelijke lezing over het thema • uitwisselen wat ieder wenst voor de werkplaats in kleine groepen • eerste meting: wanneer is de werkplaats voor jou geslaagd? Door middel van een ansichtkaart 	<ul style="list-style-type: none"> • informeren over onderzoek in de school én over het thema (achtergrond info/naslagmateriaal) • verhelderen welke partijen deelnemen en wie welke rol kan innemen • richting geven en ruimte bieden • prikkelende inhoudelijke lezingen over het thema: interesse wekken en aangeven dat we hier samen betekenisvol in kunnen zijn • samen beelden creëren van behoeftes, verwachtingen van de werkplaats door de verschillende partijen • nagaan welke behoeften er liggen om hier op te kunnen anticiperen 	<p>Ook deelname van de PO-bestuurders en alle directeuren van de basisscholen. Doel hiervan is het vergroten van de betrokkenheid en het eigenaarschap binnen de scholen. Tevens ruimte creëren voor de leerkracht-onderzoeker voor een platform en medewerking in de school.</p>
2	<ul style="list-style-type: none"> • good practice door een leerkracht • presentatie over de ervaringen in een andere academische werkplaats • presentatie 'wat kan wetenschap betekenen voor praktijk' door een hoogleraar • uitwisselen bevindingen van bijeenkomst 1 • presentatie onderzoekscyclus • uitwisselen in twee thematische subgroepen van eerste ideeën 	<ul style="list-style-type: none"> • inspireren en inzicht bieden in de onderwijspraktijk • ervaringen delen over het werken in een werkplaats en nagaan hoe dat door deze werkplaats gebruikt kan worden • inspireren vanuit wetenschap en laten zien hoe praktijk en wetenschap van betekenis kunnen zijn voor elkaar. Eerste aanzet voor het creëren van dezelfde 'taal' • afstemmen, delen en gezamenlijke visie op werkplaats en werkwijze creëren • bieden van concrete stappen voor het doen van onderzoek • in kleinere groepen in gesprek over het thema en verkennen van onderzoeksmogelijkheden 	<p>Tijdens de 1e bijeenkomst is een externe uitgenodigd (Tranzo/TiU) die al veel ervaring heeft met het werken in academische werkplaatsen. Bij alle onderdelen is voldoende ruimte voor discussie, vragen en uitwisseling.</p> <p>Bij de start van de werkplaats is het van belang om elkaars taal te leren spreken (wetenschap en praktijk) en kennis te maken met elkaar.</p>
3	<ul style="list-style-type: none"> • invullen 'onderzoeksscan' • good practice door een leerkracht • workshop literatuur zoeken gegeven door onderzoeker • smen werken aan onderzoek 	<ul style="list-style-type: none"> • startmeting onderzoekscultuur in school om later na te gaan welke veranderingen al dan niet zijn waar te nemen • inspireren en inzicht bieden in de praktijk • tools bieden om literatuur te zoeken en te beoordelen • in twee groepen verkennen van het thema en voorlopige onderzoeksvragen opstellen 	<p>In deze bijeenkomst is er veel tijd gepland voor uitwisseling en verdere verkenning van de onderzoeksvragen vanuit de scholen. Tools worden geboden om zelf literatuur te zoeken.</p> <p>Belangrijk om aandacht te besteden aan hoe gevonden literatuur te beoordelen op relevantie en kwaliteit.</p>
4	<ul style="list-style-type: none"> • presentatie over het thema door onderzoeker • good practice door een leerkracht • presentatie opzet van de twee overkoepelende onderzoeken door onderzoekers 	<ul style="list-style-type: none"> • prikkelen en aanzetten tot academische vragen m.b.t. het thema • inspireren en inzicht bieden in de praktijk • betrokkenheid en inzicht creëren in de gezamenlijke onderzoeken die we overkoepelend gaan doen (initiatief universiteiten en pabo) 	<p>Naast onderzoeksvaardigheden en tools hebben we specifiek aandacht voor de onderzoekende houding, o.a. door gesprekken en kritische vragen te stellen over wat er vanuit de wetenschap bekend is over het thema.</p>
5	<ul style="list-style-type: none"> • kennismaking met pabostudenten • presentatie over subthema • verdieping op het subthema in kleine groepen • presentatie stappen onderzoekscyclus: probleemanalyse 	<ul style="list-style-type: none"> • helderheid bieden over rol van de student in de werkplaats • inzichten verwerven en kennis uitbreiden • inzicht verwerven, kennis uitbreiden en onderzoekende houding stimuleren • inzicht bieden in aanpak probleemanalyse onderzoek leerkrachten 	<p>Externe expert is uitgenodigd om het subthema toe te lichten en aan te geven op welke inzichten dit is gebaseerd.</p>

	Activiteiten invulling maandelijkse bijeenkomsten	Doel	NB
6	<ul style="list-style-type: none"> • good practice door een leerkracht • uitwisseling met bezoekers • lezing over subthema door onderzoeker • in groepen werken aan eigen onderzoek 	<ul style="list-style-type: none"> • inspireren en inkijsje bieden in de praktijk • uitwisselen over werken in de werkplaats en hoe er met het thema wordt gewerkt in Vlaanderen • inzicht bieden en kennis verwerven • uitwisselen van eigen onderzoeksideeën, voortgang, vragen 	<p>Bezoek van een delegatie uit Nederland en Vlaanderen, OCW, NRO, PO-raad.</p> <p>Uitwisseling in kleine groepen is belangrijk. Leerkrachten kunnen hun ervaringen delen en ervaren een gezamenlijke verantwoordelijkheid.</p>
7	<ul style="list-style-type: none"> • good practice door een leerkracht • uitwisseling bevindingen bijeenkomst 6 • werken aan het eigen onderzoek én uitleg over het maken van een poster, door pabo 	<ul style="list-style-type: none"> • inspireren en inkijsje bieden in de praktijk • meer inzichten in het subthema van bijeenkomst 6 (voorbereid door leerkracht-duo's) • uitwisselen van eigen onderzoek, voortgang, vragen, inzicht in opzet van een posterpresentatie 	<p>Vanaf hier zijn er naast de bijeenkomsten ook aparte afspraken tussen leerkrachten en onderzoekers om de onderzoeken van de leerkrachten intensiever te begeleiden (1-op-1)</p>
8	<p>Onderwijsbijeenkomsten (2 dagen) voor tweedejaars studenten van vijf Pabo's</p> <ul style="list-style-type: none"> • Lezing over het thema door hoogleraar • workshops gericht op het thema door de leerkracht-onderzoekers 	<ul style="list-style-type: none"> • inzicht verwerven in de thematiek • inzicht verwerven in praktijkvoorbeelden m.b.t. het thema (voor pabostudenten) 	<p>De leerkracht-onderzoekers hebben workshops verzorgd voor pabo-studenten van vijf Fontyspabo's om hun kennis te delen</p>
9	<ul style="list-style-type: none"> • good practice door coördinator werkplaats • werken aan eigen onderzoek • uitleg 'posterpresentatie' door onderzoeker 	<ul style="list-style-type: none"> • inspireren en inkijsje bieden in de praktijk • begeleide werktijd • inzicht in het opzetten van de poster 	<p>Na elke bijeenkomst wordt de deelnemers gevraagd een (digitale) evaluatie in te vullen. Daaruit kwam naar voren dat de leerkrachten graag begeleide werktijd zouden willen. Dit is daarom ingepland.</p>
10	<ul style="list-style-type: none"> • invullen onderzoeksscan • motivatietalk door projectleider/bestuurder • rondes met posterpresentaties door de leerkrachten. Elke leerkracht heeft een eigen poster gemaakt. 	<ul style="list-style-type: none"> • tweede meting onderzoeksscan • delen van onderzoeksopzet/-plan 	<p>Ook deelname van de PO-bestuurders en alle directeuren van de basisscholen om inzichten uit eerste jaar te delen.</p>